

hvordan landsretterne som udgangspunkt vil fastsætte sagsomkostninger i konkrete sager, og at der som hidtil vil være ét sæt takster for tvistige sager og ét sæt takster for inkassosager, jf. om sidstnævnte pkt. 2.2.4 og 2.3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Stk. 2 fastslår, at sagsomkostninger ikke kan tilkendes skadesløst eller efter regning, hvilket svarer til gældende ret.

Til § 317

Bestemmelsen fastslår, at procesfæller hæfter solidarisk for sagsomkostninger, medmindre retten bestemmer andet.

Bestemmelsen er med en lille sproglig justering identisk med den gældende § 314, og der er ikke tilset realistændringer i forhold til gældende ret.

Til § 318

Bestemmelsen fastslår et culpaansvar for sagsomkostninger, der skyldes en parts uforvarlige adfærd. Bestemmelsen supplerer reglerne i §§ 312-316, der bygger på et objektivt ansvar for sagsomkostninger.

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til den gældende § 319, og der er ikke tilset realistændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 287-289.

Til § 319

Bestemmelsen fastslår et culpaansvar for sagsomkostninger, der skyldes et pligtstridigt forhold hos en parts advokat eller anden rettergangsfuldmægtig. Advokater og andre rettergangsfuldmægtige kan kun pålægges at betale sagsomkostninger efter denne regel efter modpartens påstand. Bortset fra regreskrav (jf. nedenfor) må eventuelle krav fra den part, som advokaten eller anden rettergangsfuldmægtig repræsenterer, fremsættes under en selvstændig sag.

Advokaten eller anden rettergangsfuldmægtig skal have lejlighed til at udtale sig, før retten træffer afgørelse.

Advokater og andre rettergangsfuldmægtige kan pålægges at betale sagsomkostninger til modparten efter denne regel, uanset om den part, de repræsenterer, også pålægges at betale sagsomkostninger. I givet fald hæfter de pågældende solidarisk, og der kan i afgørelsen tages stilling til den indbyrdes hæftelse (regres).

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til de gældende regler i § 321, 1. pkt. Det gældende 2. pkt. om, at den, der nedlægger påstand om, at en advokat eller anden rettergangsfuldmægtig skal betale sagsomkostninger, skal drage omsorg for, at advoka-

ten eller anden rettergangsfuldmægtig gives lejlighed til at udtale sig, foreslås derimod ikke videreført, da det er mest naturligt, at det er retten, der giver advokaten eller anden rettergangsfuldmægtig lejlighed til at udtale sig, før retten træffer afgørelse.

Til § 320

Bestemmelsen giver retten mulighed for at bestemme, at statskassen skal erstatte udgifter, som en part uden egen skyld er blevet påført som følge af, at sagen helt eller delvis har måttet gå om. Bestemmelsen lovfæster dermed en praksis, der har udviklet sig, hvorefter Domstolsstyrelsen udbetaler erstatning, eksempelvis når en sag har måttet gå om på grund af en dommers inhabilitet eller død.

Bestemmelsen kan anvendes både, når eksempelvis domsforhandlingen helt eller delvis må gå om, og når en afgørelse ophæves efter appel og sagen hjemvises til fornyet behandling.

Bestemmelsen giver endvidere retten mulighed for at bestemme, at statskassen skal erstatte udgifter, som en part uden egen skyld er blevet påført som følge af, at sagen helt eller delvis ikke har kunnet behandles. Bestemmelsen udvider dermed statskassens erstatningspligt til situationer, der er nært beslægtede med de tilfælde, hvor der i forvejen efter praksis udbetales erstatning, og hvor tilsvarende hensyn gør sig gældende.

Som det vigtigste eksempel kan nævnes tilfælde, hvor parterne påføres merudgifter som følge af, at domsforhandlingen aflyses og udsættes med meget kort varsel på grund af en dommers pludselige sygdom eller andre forhold, der kan henføres til retten. Bestemmelsen kan derimod ikke anvendes, hvis aflysningen skyldes en parts eller en rettergangsfuldmægtigs pludselige sygdom eller andre forhold, der ikke kan henføres til retten.

Det er en forudsætning, at parten er uden skyld i, at sagen må gå om. Bestemmelsen kan således for eksempel ikke anvendes, hvis parten på et tidligere tidspunkt burde have henledt rettens opmærksomhed på en mulig inhabilitet.

Bestemmelsen giver mulighed for at erstatte begge parter merudgifter ved, at sagen må gå om eller ikke har kunnet behandles.

Bestemmelsen er fakultativ og forudsættes anvendt i forholdsvis begrænset omfang. Hovedeksemplerne vil være de nævnte situationer, hvor en dommer dør eller viser sig at være inhabil, således at sagen må gå om, eller hvor en domsforhandling aflyses med meget kort varsel på grund af rettens forhold.